Գ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1212 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 — 24 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 „Ն. Տ."

40 ՓԱՐՊ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,

20, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՃԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

40 ՓԱՐՊ

ارمنیجه سورهاتاق غزتهسی صاحب امتیازی د. جومالك

باب عالی جادهسی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՆՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԼ — ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ուև է գրութիւն

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 75
6 » » » 40

ԳԱԻԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԿԸ ԵԿՍՈՒՆ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ
10 ին 20 ին եւ 30 ին

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՄՈՒՐՃԱՆԴԱԿ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ ԱՐՓԱԻԱՑՈՒՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԻՆՉՈ՞Ւ ՄԻԱՑԱՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ

Վենեցուէլլայի խնդիրը թէև անցած գացած է հիմա, սակայն այս առթիւ Անգլ. մամուլի մէկ մասին հանած աղմուկը դադրած չէ տակաւին, եւ պիտի չտարունակէ մինչեւ ցնոր առիթ ազատակի։

Ի՜նչ նոր փորձ եւ խրատ քաղաքական կեանքի մէջ անգլիական անփոփոխ բարքերուն վրայ, որու սակայն նուազ տեղեակ կամ բոլորովին անտեղեակ գտնուողները միշտ սխալ հետեւանքներ կ'երազեն։

Թէ՛ անգլ. մամուլին և թէ անգլ. երեսփոխանութեան մէկ մասը, օրուան նախարարութեան ամենաթոյն տարրքին ալ քննադատ է, իբրեւ խղճի գործ մը. բարեկամ քննադատ մը սակայն որ եթէ օգտակար արդիւնք մըն ալ չունենայ, գէնասակար ալ չէ Անգլիոյ համար. Թէեւ Անգլիայէն դուրս գտնուղ օտարներուն համար այնպէս չէ, եւ այդ քննադատութիւնները մոլորեցուցիչ բնութիւն մը կ'առնեն, օտարին սխալ մեկնութիւններ ներշնչելով։

Այս անգամուան կամ վերջին աղմուկը երեւան եկաւ Վենեցուէլլայի դէմ Անգլիոյ՝ Գերմանիոյ հետ միանալու և իբրեւ թէ անոր մէկ գործիքն եղած ըլլալուն յենթադրութեան համար։

Աւելի այն տեսակ կարծիքներէն էր որոնք թէեւ արտաքին երեւոյթով կըրնան արդարանալ առանց արդարացի ըլլալու, սակայն ճշմարտութենէն եւ իրականէն այնչափ հեռու են, որչափ հեռուն Հիւսիսային եւ Հարաւային բեւեռները։

Ճշմարիտ մեղադրանքը այն տեղն միայն կրնար տեղի ունենալ երբ Անգլիա թողուր որ Գերմանիա, Ամերիկեան գործի մը մէկ առանձինն եւ իր ուզածին պէս գործելու ազատ ըլլար։

Անգլիոյ նախարարութեան համար անդարմանելի սխալը այս պիտի ըլլար, և այն տեղն ոչ միայն անգլ. մամուլին և երեսփոխանութեան մէկ մասը, այլ ամբողջը մէկանց պիտի պոռային կառավարութեան ընթացքին եւ քաղաքականութեան դէմ, աննեղելի սըսխալին համար։

Նշանակենք մէկ քանին այն պատճառներէն որոնք տիպողական պարագ մը կը դնէին Անգլիոյ վրայ, Վենեցուէլլայի դէմ Գերմանիոյ հետ միանալ, որչափ ալ անախորժ ըլլար այն՝ Գերմանիան չատ չսիրող կարդ մը Անգլիացիներու համար։

1.—Անգլիա ալ Վենեցուէլլայի դէմ ճիշդ այն միեւնոյն գանգատներուն պատճառներն ունէր, ինչ որ ունէր Գերմանիա։ եւ այս վերջինը իր դրօշին դէմ ցուցուած արհամարհանքին վրէժը լուծելու համար չարժման որոշում տուած տեղն, ամերիկեան ջուրերու մէջ գերմանականէն շատ աւելի զօրաւոր եղող անգլիական ծովային ղրօշը անտարբեր չէր կրնար մնալ, քանի որ այն միեւնոյն արհամարհանքը իրեն դէմ ալ ցուցուած էր։ Այդպէս ընելը, պարզապէս Հարաւային Ամերիկայի ժողովրդոց այն սխալ հասկացքը ներշնչել կ'ըլլար թէ ծովերու տիրող անգլ. ի՛ն դրօշը՝ իր առաջնութեան իրաւունքը գերմանական նոր ծովային դրօշին փոխանցելու դատապարտուած էր, իրրեւ տկարագոյնը եւ իրրեւ խոնարհ անկեալ մը։

2.—Այն Անգլեւաքսօն Անգլիացին, որ Ամերիկայի Անգլեւաքսօնին ամերիկեան աշխարհին մէջ առաջնակարգ դիրքը պահպանելու համար ամրողջ Եւրոպայի դէմ պատերազմիլը աչք ածած էր, եթէ հասկար դանգատներու պատճառներ ալ ունեցած չըլլար Վենեցուէլլայի դէմ, չէր կրնար թոյլտուութիւն ընել որ առանձին եւրոպական տէրութիւն մը Մ. Նահանգներուն այնչափ մօտը գտնուղ երկրի մը դէմ գործէր առանց իր բօքսրօլին. եւ սպանիա-ամերիկեան պատերազմին ու Վենեցուէլլայի վէճին միջեւ երկար ժամանակամիջոց մը անցած չըլլալէն զատ, միշտ Թրանսվալեան պատերազմին չորհիւ, Անգլիա՝ աւելի մեծցած է հիմա, եւ այն բանին որուն հակառակեցաւ Սպանիա-Ամերիկեան պատերազմին մէջ, անոր մէկ մանրանկարն եղող Վենեցուէլլայի վէճին մէջ չէր կըրնար համակերպիլ։

3.—Եթէ Անգլեւաքսօն Անգլիացին, ամերիկեան պետութեան մը դէմ, տեսօն Գերմանացիին ընկերը եղած չըլլար, այս վերջինին չարժումը Անգլեւաքսօն մ. Նահանգներուն մէջ չատ գէշ տպաւորութիւն մը պիտի ընէր. տպաւորութիւն մը որ կրնար առաջ բերել այնպիսի քաղաքական կնճիռներ, որոնց քով Վենեցուէլեան վէճին խօսքն անգամ ընել չարժէր, և որոնք ամենայն հաւանականութեամբ Գերմանիոյ դէմ պիտի հանէին Անգլեւաքսօն Անգլիացին ալ, որ Վենեցուէլլայի դէմ Գերմանիոյ հետ եւ անոր դաշնակիցն է այսօր։

3. Անգլիացիէն նուազ համբերող և նուազ ներող Գերմանացին, իր դրօշին դէմ ցուցուած արհամարհանքը պատժել որոշած ատեն, անոր հետ հաւասարապէս անհաճոյ կացութեան մէջ գտնուող Անգլիացին և ոչ մէկ կերպով անտարբեր մնալու կարող չըլլալով, եթէ անոր հետ չըլլար, անոր դէմ ըլլալու պիտի ստիպուէր, և ասիկա ամենէն անպատեհ բանը կ'ըլլար եւրոպական քաղաքականութեան և կացութեան ներկայ վիճակին մէջ։ Այդ եւրոպական քաղաքականութեան և կացութեան հիմը և խաղաղութիւնը պահպանողներն են այսօր, անգլիական նաւատորմը և գերմանական բանակը. ամէն ապահովութիւն միմիայն ատոնց միութենէն կախում ունի, որչափ ալ այդ միութիւնը Թուղթերու վրայ և կնիքներու տակ հաստատուած չըլլայ, եւ երեւակայեցէք թէ այդ միութիւնը ըլլար և մանաւանդ իրարու դէմ երկու մասի բաժնուած ատեն ինչ կ'ըլլայ ներկայ վիճակին և Եւրոպայի խաղաղութեան ապահովութիւնը։ Մնդիրը սոսկ երկու տէրութեանց միջեւ տեղի ունենալիք պատերազմական գործողութեանց վրայ չէ։ Գերմանական զօրաբաժնի մը իսկ Անգլիոյ ցամաք երկրին վրայ ոտք կոխելը պարզապէս անկարելի է դեռ, իսկ գալով Նաւատորմի խնդրոյն, եթէ երկու կողմին ծովային զօրութեանց իրարու դէմ ելլելը հաւանական ըլլար իսկ— որ գոնէ հաւանականութեանց է՛ն յետինն է— Անգլիական դէմ գերմանական նաւատորմի մը ընդհարումը ծանր հետեւանքներ կրնար ունենալ. Անգլիոյ համար ամենէն աւելի բաղձալի և ամենէն վեր բանը Գերմանիոյ ակարացումը չէ, այլ ներկայ դիրքին պահպանումը այնպէս ատեն, որչափ որ այդ բարձր դիրքը իր էական չահերուն դէմ սպառնալից վտանգ մը չըլլար։ Խաղաղական և Ատլանտեան Ովկիանոսներու մէջ Մ. Նահանգները, Մայր. Արեւելքի մէջ Ճաբոն, և Եւրոպայի ցամաք երկրին վրայ ալ Գերմանիա, որչափ ատենո՛ր կամայ թէ ակամայ այս երեքը Անգլիացիին բարեկամ են, թէ մանաւորապէս իրեն համար, և թէ իրեն հետ մէկտեղ ընդհանրապէս բոլոր աշխարհի խաղաղասէրներուն համար մտածելիք և իրապէս հոգ ընելիք շատ քիչ բան կը մնայ։

5. Եթէ Անգլիա, Գերմանիոյ հետ համախորհուրդ գործելու համար ընկերաբար Վենեցուէլլա երթալու ստիպուած չըլլար իսկ, շատ մը ուրիշ պատճառներ ալ կային գործին մէջ, զանիկա մինակ չթողելու։ Այս պատճառներուն առաջինն էր անոր ընթացքին վրայ հսկելը. որպէս զի տեղի չտրուէին այնպիսի հետեւանքներու, որոնք վերջ ի վերջոյ կրնային Անգլիոյ անհաճոյ և վնասակար հանգամանքի մը յանդիլ, որ առեն Անգլիա կը կորնցնէր այն արգիլուղի իրաւունքը որ ունի հիմա Վենեզուէլայի դէմ Գերմանիոյ հետ եւ անոր դաշնակիցն է այսօր։

Արդ, ամէն բան կը հաստատէ թէ Անգլիա ամենէն մեծ և անտերելի սխալը գործած պիտի ըլլար, եթէ Գերմանիոյ հետ մէկտեղ Վենեցուէլլա չերթար. և ասկէ կրնաք դատել թէ Անգլիական մամուլին մէկ կարեւոր մասին, այս առիթիս կառավարութեան դէմ ըրած քննադատութիւնը մինչեւ ո՛ր աստիճան արժէք ունեցած կ'ըլլայ, եթէ անոր արժէքը բան մը ըսած ըլլալուն մէջը չէ միայն։

Թրանսվալի պատերազմին ատեն ալ ատոնց չըսածը մնաց. և այն ատեն կը գտնուէին այնպիսի խելացի պարոններ, որ անգլ. մամուլին մէկ մասին ալ օտար և թշնամի քննադատութեանց ձայնակցելէն կը հետեւցնէին թէ անգլ. կառավարութիւնը և Գ. Չեմպրլէն, աշխարհի էն յիմարական և էն կործանարար պատերազմին մէջ մտած էին երբ կիրը. բայց երբ այդ պատերազմը յաղողութեամբ վերջացաւ, քննադատուած այդ պետական անձնաւորութիւնները, աշխարհի էն իմաստուն մարդոց կարգը դասուեցան։

Այսպէս է աշխարհ։

ԼԻՈՆՔԷ

ԱՑՑ ՄԸ ՊՐՈՒՍԱՑԻ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

Ժողովրդեան բարգաւաճումը՝ երկրագործութեան յառաջդիմութենէն կախում ունի։

ԼԻՆՆԷ

Պրուսացին մէկ ժամ հեռու, Մոսանիայի խճուղիին վրայ, Գարաման գիւղին դիմացը՝ վիթխարի ծառերու լայնարձակ թեւին տակ պատսպարուած կայ քարուկիր կարմիր չէնք մը։ Երկրագործական գործնական վարժարանն է ասիկա, որուն հայկապ տեսքը նշդրիտ ցոլացումն է ներքին նախանձելի բարեկարգութեան։ Շէնքը քառանկիւն է։ ճակատի կողմը վարչական մասն է, իսկ ետեւի կողմը՝ դասարանները, եւ երկու կողմերն ալ կրկին կարգի վրայ՝ շարուած են ախոռները, կաթնարանը, չոմարանները, ննջարանները, հաւնոցները, տարրալուծարանը, յարդանոցները, բաղնիքը, հիւանդանոցը, երկաթարանը, առաջնագործարանը։

Շոճիներու, սօսիներու, գաթալաներու, եղրեւանիներու մէջէն կը յառաջանանք, եւ վարժարանի խոշոր դրան ներս կը մտնենք, ուր կը տեսնենք ապակեփակներ, որոնք լի էին երկրաբանական գարերու բրածոներով (fossile) և բազմազան հանքի նմոյշներով։ Աշակերտ՝ երկրաբանութեան եւ հանքաբանութեան դասերնին, գործնականօրէն կ'ուսանին այս նմոյշներէն։ Առաջին յարկին մէջ տեսանք նոյնպէս ապակեփակներ, որոնք լեցուն էին բուսաբանական, մեղուաբուծական, գետնաչափական գործիքներով։ Հոս կը գտնուին նաև միասակար եւ օգտակար միջատներու եւ թիթեռնիկներու հաւաքածոներ, որոնք մի առ մի կը բացատրուին աշակերտներուն։ Երրորդ եւ վերջին յարկին մէջ կայ թռչնարան մըն ալ, ուր խնամուղ դեղձանիկներու ծրտագրաբ գայլայլները՝ աշխոյժ կը պարգեւեն ուսանող երկրագործներուն։

Ա՛լ քակին մէջ ենք. կ'այցելենք ախոռները։ Արիւնաչուի սեւ ցուլերու կայքն ու տեսքը սոսկում կ'ազդէ. կը զարմանանք, տեսնելով ուսանող երկրագործները, որոնք գորովանօք կը շոյէին այս ահռելագեղեցիկ անասունները։ Այս ցուլերը Ձուլիերեանական ցեղէ են։ Երկրորդ ախոռին մէջ տեսանք արաբականի՝ եւրոպական յովատակներ, որոնց բարձր հասակը, փայլուն մորթը եւ սիրուն աչքերը հրճուանք կ'ազդեն դիտողներու։ Ասոնցմով ամէն անգամ ձրիաբար կը պատուաստուին չրջակայ գիւղերու կովերն ու ճայիկները։ Ասկէ զատ թէ՛ գուլերն եւ թէ յովատակները ամէն տարի չրջան մը կը կատարեն կուսակալութեան գաւառներու ու գաւառակներու մէջ, եւ ձրիաբար կը պատուաստուին երկրագործին արջառները։ Տեղական արջառներու ցեղը՝ աղնուացնելու համար եղած այս ջանքերը, անմոռաց յիշատակներ կը թողուն գեղացի երկրագործին մտքին ու սրտին մէջ։ Երրորդ ախոռն ալ լեցուած էր զուիցերիական, հոլանտական կովերով, որոնց խոշորկէկ ծիծերը նախանձը կը չարժեն մարդուն։ Մեր խընդրանքին վրայ մեզ առաջնորդող երկրագործը թուեց կաթնատու կովերուն յատկութիւնները, որոնք ամփոփելով կը գրենք ատանօր։ Կաթնատու կովի մը մորթը՝ փայլուն, բերնին մէջ չըրթներուն կողերուն վրայ գտնուող խարտեաշ միսերը՝ երկկիւղ, ծիծերու պուկներուն թիւը չորսէ աւելի, կաթնային գեղձը՝ հատակէկ եւ սոյն գեղձին վերջացած տեղը գտնուղ փոսը՝ խոշորկէկ, յետոյքին վրայ կազմուղ écussonն ալ լայն ըլլալու է։ Չորրորդ ախոռին մէջ ալ կապուած էին եղներ ու գոմէշներ, որոնք կառքերու եւ արօրներու կը լծուին։ Այս ախոռներու ամէնքն ալ եւրոպական ախոռներու ձեւով չինուած եւ բոլոր կահ կարասիները մաքուր ու կոկիկ էին։

Ետոյ կը մանենք կաթնարանը. գետնափոր չէնք մը՝ սալայատակուած մարմարեայ քարերով։ Երրորդ այսինքն վերջին կարգի աշակերտները՝ ճերմակ կրծկալներ հագած կ'աշխատէին։ Մին՝ կեդրոնախոյս սերմնգանի (écrémeuse centrifuge) գործիքը կը դարձնէր և սեր կը չինէր, ուրիշներ ալ այս սերը առնելով՝ barattesներու մէջ կարագի կը վերածէին. մէկ քանիներ ալ՝ ձեռքերնին ատիճանաչափներ բռնած՝ կաթ կը տաքցնէին. ոմանք ալ պանիրը կը կազմակերպէին. երկու հոգի ալ malaxateur գործիքով կարագը կը կակղեցնէին և կ'աղէին։ Գոյացած պանիրները՝ իրր նախաճաշ՝ աշակերտներուն կը տրուին։ Անուշ տպաւորութեան մը տակ կ'ելլենք կաթնարանէն, հրճուելով այս ապիտակազգեստ և կարմրայտ երկրագործներուն վրայ, որոնք արդարեւ տիրացած են երջանիկ կեանքի մը։

Ետոյ կը մանենք տարրալուծարանը, ուր ականատես կ'ըլլանք զուարթ տեսարանի մը։ Աշակերտք՝ խումբ խումբ հաւաքուած՝ մարմարեայ սեղաններուն վրայ հաղ կը տարրալուծէին։ Դասատուն՝ Սիւէյման պէյ՝ կը հարցնէր. — Պիտի կրնա՞նք ցորեն ցանել մեր 5 թիւ արտը։ Աշակերտք՝ կը պատասխանէին.— «Այդ արտին հողին մէջ, ցորենին սիրած թէ բօթասը (potasse) և թէ լուսածնական թթուուտը (acide phosphorique) բաւականաչափ գտնուելէն, ազատ ենք ցանելու, արդիւնքը գոհացուցիչ է։» Դասատուն սիրալիր խօսքերով՝ կը գնահատէր իր աշակերտներուն ճշգրիտ պատասխանները։ Տարրալուծարանի մէկ անկիւնն ալ՝ Ա. կարգի աշակերտները նոյնպէս իրենց դասին գործնականը կը տեսնէին։ Մանաւոր գործիքի մը մէջ, զինկի կտորներուն վրայ, ծծմբական թթուուտ թափելով՝ ջրածին կը հանէին, ըսելով թէ՝ ծծմբական թթուուտը աղդելով զինկին վրայ, զինկի ծծմբատ (sulfate de zinc) յառաջ կը բերէ. անդիէն ջրածինն (Hydrogène) ալ ազատ վիճակի մէջ կը մնայ։ Ուրիշներ՝ քիմիական տարազները կը գրէին գրետախտակներու վրայ։

Ասկէ կ'երթանք հաւնոցները։ Եւրոպական ազնուացեղ հաւեր լեցուցած են հաւնոցները, որոնց վրայի տախտակներէն կը տեղեկանանք հաւերուն տեսակները, որք են.—Coq et poule de Houdan, coq et poule de crève coeur, coq et poule de la Flèche, coq Dorking, poule cochinchinoise, եեղական Տէնիզլիի տեսակը ևն. ևն.։ Հաւնոցի բակին մէջ գտնուղ աւազանին մէջ ալ կը տապալտկէին հոլանտական գեղատեսիլ սագեր, անգլիական սեւուելիկ բադեր։ Կռուազան հնդկահաւեր ալ վրանիս կը յարձակէին, և սիրամարգներ ալ վեր վար կը վազվզէին։

Կայ նաև աղաւնատուն մը, ուր կը գտնուին ընտանի և վայրի աղաւնիներ, որոնց վազվզուները՝ խառնուած աքաղաղներու կուկուլիկուներու՝ կը քաղցրացնեն երկրագործին կեանքը։ Ասոնցմէ գոյացած հաւկիթները, հաւազգիներու ցեղը ազնուացնելու համար, ձրիաբար կը բաժնուին չրջակայ գիւղերու երկրագործներուն։

ՍԵՊՈՒՀ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

ԻՆՉ ԲԱՆԵՐՈՒ ԿԸ ԳՈՐԾԱԾՈՒԻ ԹՈՒՂՔԸ

Տասնեւինեներորդ դարուն համար ըսուեցաւ թէ թուղթի դարն է։ Ասիկա կը հաստատուի գերազանցօրէն «Տէյա»ի գիտական քրոնիկագիր Հանրի ոը Բարվիլի հետեւեալ չահագրգիռ տեղեկութիւններով։—

Թուղթի գործածութիւնը կը բազմապատկուի զարմանալի կերպով։ Բայց Եւրոպայի մէջ տակաւին խաւարքարտ տուփեր, թուղթէ գնահատներ եւ օձիքները միայն ծանօթ են։ Ամերիկայի մէջ է որ թուղթը զանազան ու եղական գործածութիւններ կը ստանայ։

Օրինակի համար Սբրինկֆիլտի (Մ. Նահանգ) գործարան մը կը չինէ թուղթէ չիշեր՝ կաթ լեցնելու սահմանուած. ատոնք չատ հաստատունէն, և այնքան դիւրագին որ կրնանք զանոնք մէկ կողմ նետել՝ գործածելէ վերջ։ Տեսանի մէջ հաստատուած նոր գործարան մը հրապարակը ողողած է թուղթէ հողաթափներով, որոնց գինը այնքան աժան է որ ասկէ վերջը բոլոր պանդոկապետները կրնան զանոնք իրենց հիւրերուն տրամադրել եան տակ դնել, հոգ չընելով եթէ անոնք հետերնին տանին։ Գերմանիոյ տառակ ըլլալու ժամանակ չունի՛մ։»

Այցելութեան օրերուն մէջ ենք, սիրելի ընթերցողներ, և այս իսկ է պատճառ ներկայ յօդուածիս հրատարակութեան։ Զգուշացի՛ք պատգամ նետելէ, ընտրեցէ՛ք ձեզ անանկ տեղ մը ուրկից արտաքսուելու նուաստութեան մէջ չգտնուիք։ Դիտեմ, երբ այլ եւ այլ վիճակի հիւրերով լեցուած սենեակ մը մտնէք կը չուարիք կը մնաք և չէք գիտեր ո՛ւր նստիլ։ Մերերը չեն յարգուիր որ տարիքի կարգով նստիք։ Ոեւքն ալ տակ չըներ որ խելքի կարգով տեղ մ'ընտրէք։ Առաջնութիւնն ոսկւոյ կը տրուի, ուստի ոսկւոյ թիւերու կարգով տեղ մ'որոշելու աշխատեցէ՛ք։

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Ժ.

Աղան քիչ մը չարժեցաւ ձեւով մ'որ կարծես կընդունէր տիկնոջ հրաւէրը։

Ցակոբոս աղան ոտք ելաւ և հրամայեց աղան։

—Չէ, չէ... սա նասըրս քիչ մը ցաւեցաւ, անոր համար ոտքս սանկ դրի որ հանգիստ ընեմ։

Ցակոբոս աղան դարձեալ նստեցաւ, այս անգամ ալ աղային ոտքին զոհուելով,

—Ամենուն քովը հազ մը կայ, մարդ չկայ որ չհազայ, յարեց տան տիկինը, կուրծքի ցաւ ալ կայ... կիսմանամ որ ուրիշ հիւանդութիւններ ալ կան եւ ղեր... աղա, պատչգամը անցիր և ոտքդ երկնցուր քիչ մը։

Ցակոբոս աղան երթալու համար ոտք ելաւ և գլուխը ծռելով,

—Ձեր հրամանաւն երթանք, տիկին, ըսաւ։

—Նստեցէ՛ք քիչ մը, Ցակոբոս աղա, ի՞նչու կաճապարէք... գործ ունիք նէ ղօր չեմ ըներ։

—Այո՛, գործ ալ ունիմ։

—Ռիչ մ'ալ նստեցէք։

—Ռիչ մ'ալ նստիմ որ քիչ մ'ալ նախատիմ, ըսաւ ինքնիրեն Ցակոբոս աղան և նստեցաւ։

—Ցակոբոս աղա, ինչպէս է մեր պատչգամը։

— Շատ աղէկ է։

— Ես չատ անգամ հոն կը նստիմ և քնաւ չեմ նեղանար...աղան չախորժիր կոր։

Աղան կզգայ թէ թախանձանաց վերջերն է, որովհետեւ Ցակոբոս աղան երթալ կուզէ, ուստի որպէս թէ տան տիկնոջ խօսքը չկտրելու համար՝

—Քիչ մը նստիմ սա պատչգամն որ խօսքը գոցուի, կըսէ և կերթայ նստելու պատչգամն զոր թողած էր արդէն Ցակոբոս աղան։

—Ինչո՞ւ կերթաք, Ցակոբոս աղա, քիչ մ'ալ նստեցէք, կըսէ տան տիկինը։

—Ոչ, երթամ պիտի։

—Կաղաչեմ քիչ մ'ալ։

—Ձեր հրամանովն երթանք, տիկին։

—Եթէ ստիպողական գործեր ունիք չեմ ստիպեր որ մնաք։

—Այո՛, ստիպողական գործեր ունիմ։

— Շատ չատ բարեւներ կընեմ...

—Ցլխուս վրայ...

—Ձեր տիկինին...

— Ըլլայ։

—Ձեր աղջիկներուն։

—Շատ աղէկ։

—Պզտիկին ալ աչքերը կը համբուրեմ։

—Շնորհակալ եմ։

—Դարձեալ հրամեցէք, Ցակոբոս աղա։

—Դուք ալ հրամեցէ՛ք։

—Մեզի մի՛ մոռնաք։

—Չենք մոռնար։

—Տիկինդ ալ մէկտեղ բեր։

—Կուգանք։

—Տիկինը բեր օր մ'որ քիչ մը պատչգամը նստի։

—Նստի (մեկուսի) որ ինձի պէս խայտառակուի։

—Մեր պատչգամը չատ աղէկ է։

—Անանկ է։

Ցակոբոս աղան կը մեկնի։

Ինքզինքը փողոց գտնելուն պէս կսկսի խորհրդածութեանց.

«Բառատուն անգամ ոտք եղնել, քառատուն անգամ նստիլ, որպէս զի աղան նստի պատչգամը, պարապ տեղը պզտիկնալ, խռնարհիլ... խայտառակուիլ հիւրերուն առջեւ։ Մեկը չբրի. առաջին անգամ երբ տիկինն աղան պատչգամ հրամցուց, պատչգամէն իջնալու էի... պզտիկութիւն պիտի ըլլար թէեւ, բայց գոնէ մէկ անգամ պիտի ըլլար և ոչ թէ քառատուն անգամ, որպէս եղաւ։ Գետնին տակը անցնէր սա պատչգամը... ինչ սորվելիք ունիմ, ինչ չահ ունիմ ես ան աղայէն ոըուն քով ասանկ պզտիկ մնալու ստիպեցին զիս... ե՛ս ուզեցի պատչգամը նստիլ, ինքը հրամցուց, ես ալ ընդունեցի. եթէ աղային համար պիտի պահէր պատչգամը՝ ինչո՞ւ զիս հրամցուց հոն։ Բայց տիկինը յանցանք չունի... ինչպէս չունի... ան ալ ունի յանցանք, բայց աղան է բուն յանցաւորը։ Երանելի՛, քեզի պատչգամը հրամմէ կըսեն կոր, եկուր դուն ալ նստէ ես ալ նստիմ, լմնայ գործը... զիս քառատուն անգամ խայտառակելու ինչ հարկ կայ։ Ակից վերջը ոչ թէ միայն չպիտի նստիմ պատչգամ, այլ նաեւ զաւակներուս ալ պիտի կտակեմ որ հեռու փախչին պատչգամներէ, չատ դըժուար ինձի այս գործը։ Եթէ տուն մ'այցելութեան երթամ՝ սենեակին դրան տակ դնել, հոգ չընելով եթէ անոնք հետերնին տանին։ Գերմանիոյ տառակ ըլլալու ժամանակ չունիմ։»

Այցելութեան օրերուն մէջ ենք, սիրելի ընթերցողներ, և այս իսկ է պատճառ ներկայ յօդուածիս հրատարակութեան։ Զգուշացի՛ք պատչգամ նստելէ, ընտրեցէ՛ք ձեզ անանկ տեղ մը ուրկից արտաքսուելու նուաստութեան մէջ չգտնուիք։ Դիտեմ, երբ այլ եւ այլ վիճակի հիւրերով լեցուած սենեակ մը մտնէք կը չուարիք կը մնաք և չէք գիտեր ո՛ւր նստիլ։ Մերերը չեն յարգուիր որ տարիքի կարգով նստիք։ Ոեւքն ալ տակ չըներ որ խելքի կարգով տեղ մ'ընտրէք։ Առաջնութիւնն ոսկւոյ կը տրուի, ուստի ոսկւոյ թիւերու կարգով տեղ մ'որոշելու աշխատեցէ՛ք։

(Շարունակելի)

«ՍՈՒՐՃԱՆԴԱԿ»ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԷՐԹՈՒՆԸ (31

Ց. Ց. ՊԱԼՈՒՆԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՆԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

առնապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսի, և եղած խնդիրը և Տ. Սմբատ Վ.ի անձնական արժանիքը նկատողութեան առնէ։ Սակայն ամէն պարագայի մէջ, երբ կրօն. Ժողովը առանձին ու Քաղ. Ժողովոյ հետ գումարուի, իր սեղանին վրայ ունի իր իրաւասութեան պատկանած աւելի կարևոր խնդիրներ, որոնցմէ բաւական վերջը կուգան այս վարձատրութեան առաջարկութիւններու նկատառումը։

Տ. ՎԱՀՐԱՄ ԱՐՔԵՊ. յատուկ նամակ մը ուղղելով Ս. Հայրապետին, իր խորին շնորհակալութիւնը և երախտագիտութիւնը կը յայտնէ, այն պատուոյն և գնահատութեան համար, որուն արժանացուցած է զինքը ն. Սրբազնութիւնը գրաբար լեզուով գրած է իր այդ նամակը, և ստորագրած է լոկ Վահրամ եպսկ., ըստ որում սովորութիւն է որ Արքեպիսկոպոսները իրենց եպիսկոպոսական աստիճանով միայն ներկայանան և իրենց այդ տիտղոսը չգործածեն հանդէպ իրենց հոգևոր պետին, ուրկէ ստացած են այդ տիտղոսը։

ԿՏՈՒՑ Անապատի Տնօրէն Խորհուրդը և Վանահայր Տ. Ստեփան Վ. Աղազարեան նամակ մը ուղղելով Պատրիարքարան, կը յիշեն թէ միաբաններէն Պետրոս Վ. Շահինեան Բաղէշ կը գտնուի, Ղևոնդ Վ. Էջմիածին և Համազասպ Վ. Պոլիս կը գտնուի, և միաբան վարդապետներէն մէկ քանին ալ պաշտօնով այլուր գացած ըլլալով, միայն ծերունի Եղիա անունով վարդապետ մը մնացած է. հետևաբար արտօնութիւն կը խնդրեն Մարգար և Սահակ սարկաւագները վարդապետ ձեռնադրելու։

ԿԻՒՐԻՆԷՆ Պատրիարքարան կը գրեն թէ Տ. Ցեսու քհն.ն որուն վրայ գանգատներ կային և՞ որ քննութեան համար Սեբաստիա գացած էր, վերադարձեր է Կիւրին, ինչպէս գրեր էինք, և ժողովրդեան կողմէ լաւ ընդունելութիւն մը գտեր է։ Ցիշեալ քահանան Պատարագ ալ մատուցանելով, կատարեր է Նախօծումը և Թաղումը Ոննսիմոս անուն քահանայի մը, որ նոյն օրերը վախճանած էր։

ՊԱԼԸՔԷՍԻՐԻ Գաւառ. Ժողովոյ դիւանը Տ. Ղևոնդ քհն.ի անպատշաճ արարքները յայտնելով, խնդրեր է որ այս քահանան դադրեցուի առաջնորդական փոխանորդի պաշտօնէն և Տ. Մուշեղ քհ. յաջորդ կարգուի։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Ազգատախնամը այս տարի ալ վարձելու ելած է Նարլը Գափուի ծովեզերեայ սրճարանը, որ տեղւոյն եկեղեցւոյ սեփականութիւնը և այդ կողմը բնակողներուն ամառնային զբօսավայրն է։ Եթէ լրագրութիւնը ամէն պարագայի և ամէն առիթի մէջ օժանդակ մըն է այս տեսակ բարեգործական մարմիններու, հետևաբար իրաւունք ալ ունի նաև երբեմն խառնուելու անոնց գործին, և սխալ ուղղութիւններէ և անհաշիւ ձեռնարկութիւններէ զգուշացնելու զիրենք։

Մենք կատարեալ համոզմամբ կ'ըսենք թէ այս տեսակ շահագիտութիւններ Ազգատախնամներու նպատակէն դուրս և հետևաբար բոլորովին անխորհուրդ գործեր են. մանաւանդ դժբաղդաբար ստուգեցինք որ անցեալ տարի այս սրճարանը վարձելու երեսէն հինգ ոսկիի մօտ վնաս մըն ալ յառաջ եկեր է, որուն ո՛վ տուժած ըլլալը մեզի անծանօթ կը մնայ մինչև հիմայ. սակայն հաւանական է որ հինգով տասնով հաւաքուած նպաստներն են որ կը յատկացուին այս ' բացերը գոցելու։ Հապա այդ սրճարանին երեսէն յառաջ եկած վէճե՞րը, խել մը անտեղի և անվայել տարաձայնութիւննե՞րը. ասոնք ո՞ւր գրենք, Ազգատախնամի համարատուութեան ո՞ր էջին վրայ անցընենք կամ որուն հաշուոյն գրենք։ Այս մարմիններու պաշտօնը և նպատակը սահմանուած է. «սրճքիւլասիլն» ընելու համար հաստատուած չեն անոնք, որովհետև ամէն այդ կարգի ձեռնարկ, իր մէջ շահի հետ վնաս մըն ալ ունի. Ո՞վ պիտի տուժէ ուրեմն այդ վնասը երբ յառաջ գայ կամ ինչպէս եկեր է։ Եթէ այսպէս երթայ, օր մըն ալ ուրիշ Թաղ մըն ալ ' ի հաշիւ Ազգատախնամի ճաշարան մը կը բանայ, ուրիշ Թաղ մը նպարավաճառի խանութ մը, ամէնքն ալ շահաւոր գործեր. բայց տասը փարայ շահ չկայ ասոնցմէ Ազգատախնամի սնտուկին, այլ առիթներ են նոր վէճերու, նոր անհամաձայնութիւններու, որոնք ուր ուրեմն կը յանգին անձնական անուանարկութիւններու և ամենէն անհաճոյ հետևանքներու։ Այս պարագաներուն մէջ չենք կարծեր որ Տնօրէն. Խորհուրդն ալ Թոյլատու գտնուի, երբ անցեալ փորձառութիւն մը և պիտածէին վրայ ծանրացած պարտք մըն ալ կայ այդ երեսէն, և չենք կարծեր նաև որ Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդն ալ Թոյլատրէ Ազգատախնամին՝ առանց այս տեսակ պաշտօնական Թոյլտուութիւն մը ըլլալու՝ ո և է անօգուտ և անխորհուրդ ձեռնարկ, բոլորովին հեռու իր նպատակէն։ Այս տողերը կը գրենք ոչ թէ միայն Սամաթիոյ Ազգատախնամին մէկ ձեռնարկին, այլ ընդհանուր սկզբունքին համար, թէ ընդհանրապէս այդ մարմիններու գոյութիւնը կը վտանգուի, երբ անխորհուրդ շահագիտութիւններու ետևէ կ'ըլլան մոռնալով իրենց բուն նպատակը։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին նոր Հոգաբարձութիւն մը կազմուելով, ընտրուեր են Տեարք Յովհ. Պալապանեան, Սարգիս Գրլըճեան, Թագւոր Մաղաքեան, Ռ. Որբերեան, Յովհ. Հարոնեան։

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ աւագերէց նըշանակուեր է Պատրիարքարանի կարգադրութեամբ Տ. Եղիշէ քհնյ. Մէրէնեան, օգնականութեան պաշտօնին մէջ պահուելով Տ. Միքայէլ քահանան։ Տ. Եղիշէ քհնյ. Մայր Եկեղեցւոյ վաղեմի քահանաներէն է, և ժամանակաւ ալ վարած է աւագերէցի պաշտօնը։

ԱՐՔՈՒՆԻ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ Վասիլաքի պէյի յուղարկաւորութեան, որ տեղի ունեցաւ կիրակի օրը, Ս. Պատրիարքին կարգադրութեամբ ներկայ գտնուեցան Բերայի աւագերէցը, քահանայ մը եւ Թաղ. Խորհուրդին անդամներէն մէկը։ Վասիլաքի պէյ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին փոխատուութիւններ ըրած է, նախ չափաւոր տոկոսով եւ յետոյ գրեթէ առանց տոկոսի,

ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ Պատրիկ էֆէնտիի եղբայրը՝ Կիւլլապի էֆէնտի Կիւլպէնկեան, տիկնոջը հետ Ամերիկայէն մայրաքաղաք եկած է, անձամբ իր ցաւակցութիւնները յայտնելու համար ողբացեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի մահուան առթիւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ Փոխանորդարանի Պատրիարքարանի.—

Մայրաքաղաքիս եւ արուարձաններու Ս. Եկեղեցեաց քահանայից եւ ժողովրդեան կը ծանուցուի, որ եթէ նշանադրութեան գործողութիւններ ունին այս շաբթուան մէջ կատարելու, հաճին փոխանակ հինգշաբթիի եւ ուրբաթու՝ որք տօնական օրերն են, Չորեքշաբթի օր, փետր. 12 ներկայացնել Պատրիարքարանս։ (Կնիք)

ԱԶԳ.– Ցառաջիկայ հինգշաբթի, 13 փետր.ի հանգիստ հոգւոյ նորոգ հանգուցեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի, Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Թաղիս Աւագերէց Տ. Գրիգոր ծերունազարդ քահանան Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցւոյ մէջ, եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարէ Կիւլպէնկեան ազնուազարմ գերդաստանի ննջեցելոց հոգւոյն։

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
ՄԿՐՏԻՉ ՆԱՐԼԵԱՆ Ս.Ե.ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մոսկուայի բնակիչներէն վերջերս ի Բարիզ հանգուցեալ բարեյիշատակ Տիրան էֆ. Էքիզլէր, որ իր կենդանութեան ժամանակ ամէն տարի Հաստատութեանս մէջ պատսպարեալ յիմարաց ձմեռնային զգեստուց համար հարկ եղած մեծաքանակ ապաներն սիրայօժար կը նուիրէր, իր կենաց վերջին օրերուն փափաք յայտնած լինելով որ իր մահուընէն յետոյ՝ յանուն և ի յիշատակ իւր՝ 1000 րուպլի յանձնուի ի նըւէր Հիւանդանոցիս, իր որդին Ազն. Ցակոբ էֆ. Էքիզլէր, իր բարեյիշատակ հօրը վերջին փափաքանաց համաձայն հաճեցաւ ուղարկել Հոգաբարձութեանս նոյն հազար րուպլիի համարժէք գումարն 2656 ֆր.։

Հոգաբարձութիւնս իր խորին շնորհակալիքն և հազարէ աւելի պատսպարելոց երախտագիտական զգացումներն յայտնելով ներկայիւս առ Ազն. Ցակոբ էֆ. Էքիզլէր, կը փութայ ծանուցանել միանգամայն թէ՝ յառաջիկայ հինգշաբթի Հաստատութեանս Ս. Փրկչի մատրան մէջ Հոգեհանգստեան յատուկ Ս. Պատարագ և պաշտօն պիտի կատարուի ի յիշատակ իր հանգուցեալ հօրն Տիրան էֆ. Էքիզլէրի, որ իր նիւթական և բարոյական օժանդակութիւնները չէր զլացած յօգուտ բազմակարօտ յարկիս։ (Կնիք)

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

23 Փետրվար 1903

Ֆրանս. %	(3% Français)	099.87
Րէժի	(Tab. Turcs)	366.
Ֆոնսոլիտ	(R, Turque D.)	29.80
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	125.75
Պանք Օթթ.	(Banque Ott,)	597.
Թարանսվալ	(Transwal)	142.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ԱՅՍ ԱՌԹՈՒԱՆ)

ՊԱՇՏՕՆ.—Արտաքին գործոց Թըղթակցութեանց դիւանի օգնական անուանեցաւ Ա. քարտուղար Ապտիւլ Պաքը պէյ, որուն յաջորդեց Ա. միւմէյյիզ Աւըֆ պէյ։ Նոյն դիւանին Ա. միւմէյյիզ՝ Բ. միւմէյյիզ Իհսան պէյ, որուն յաջորդեց Գ. միւմէյյիզ Սամի պէյ, եւ ասոր ալ յաջորդեց քարտուղարներէն Սալահէտտին էֆ.։

Մազկերտի (Մամուրէթ իւլ Ազիզ) նախ. անուանեցաւ Հօրանի նախորդ նախ. Ապտիւրրահման Նիյազի էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Բ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Կայսեր. ցամաքային երկրաչափական վարժարանին տեսուչ միրլիվա Մազհար փաշայի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Պուլկարական ներքին գործոց նախարարութիւնը շրջաբերական մը ուղղած է սահմանագլուխին վրայ գտնուող քաղաքներու քաղաքապետութեանց։ Այդ շրջաբերականով կը հրաւիրէ զանոնք զօրացնել ոստիկան՝ զինուորներու ջոկատները՝ արգիլելու համար աւազակներու անցքը։

—Պատերազմական նախարարին՝ սահմանագլուխներու վրայ զինուորական շղթաներու հաստատութեան համար Սօպրանիէէն խնդրած արտասովոր վարկն է 200.000 ֆրանք։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ մէջ ոչ-իսլամներու՝ ոստիկանական ծառայութեանց մէջ ընդունուելու մասին եղած կարգադրութեան մը հետեւանօք Մանաստըրի այն քրիստոնեաները որոնք կրնան միայն Թուրքերէն խօսիլ և տեղեակ են իրենց մայրենի լեզուին, պիտի կրնան ոստիկանութեան պաշտօնին ընդունուիլ։

Էտիրնէի նահանգին մէջ տէֆթէրտարին նախագահութեամբ զինուորական տուրքերու հաւաքման համար՝ կազմուած յանձնաժողովը որոշած է տուրքի այն բաժինը՝ որ հայ և հրեայ հասարակութեանց կ'իյնայ։ Հիմայ ալ կը զբաղի ճշդելու համար թէ ո՛րքան կ'իյնայ՝ յոյն հասարակութեան համար։

Քէօբրիւլիի (Քոսովա) մէջ աղջկանց վարժարան մը պիտի հաստատուի է։

—Երկրագործական Պանքային կողմէ իւրաքանչիւր նահանգի համար՝ 20,000 ղշ. պիտի տրուի, երկրագործական անասուններու բուծման յատկացուելու, որով վեց նահանգներու համար պիտի տրուի 120,000 ղշ.։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԸ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած է Պապին՝ իր ընտրութեան քսանըհինգամեայ տարեդարձին առթիւ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Աւստրօ-Հունգարական դեսպան՝ Պ. տը Քալիչէ և ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ շաբաթ օրը յաջորդաբար տեսակցութիւններ ունեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՀԻՍԱՐ ՀԷՄԵԼԱԳՈՒՆԴԵՐՈՒ սուրբը, Կայս. Իրատէով, պիտի շինուին Թէրսանէի սուրի գործարանին մէջ, զըկուելիք օրինակին վրայ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ առեւտրական սենեկին կողմէ խնդրուած է ձեռնհաս պաշտօնատուներէն՝ փոկրաճներէ, յանձնակատարներէ և սեղանաւորներէ բաղկացեալ մարմին մը կազմել, նկատելով որ այդ տեսակ մարմնի մը կազմութիւնը տեղական վաճառականութեան զարգացման պիտի նպաստէ։

ԲԵՐԱՅԻ ՀԵՌԱԳՐԱՏԱՆ մէջ երևան եկած զեղծումին մասին քննութիւն մը կատարելու համար Թղթատարական եւ Հեռագրական վերատեսչութեան իրաւագէտ խորհրդական Բեազիմ պէյի նախագահութեան տակ մասնախումբ մը կազմուած էր, որ իր պաշտօնին ըսկսած եւ իր քննութեանց իբր արդիւնք յայտնած է թէ 800 ոսկիի գումար մը իւրացուած է։ Ասկէ զատ հասկցուած է թէ տակաւին ուրիշ իւրացումներ ալ եղած են։

ՁԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ.— Ա. Չրշանակի Թաղապետութիւնը հասու եղած ըլլալով որ Մեծ-Շուկայի կալուածական տրոց հաւաքիչներէն մէկը կեղծ ընկալագիրներու փոխարէն բաւական դրամ իւրացուցած է, դադրեցուցեր է զայն պաշտօնէն, և խնդիրը հաղորդած է Քաղաքապետութեան։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ դատարանի որոշմամբ, հանգուցեալ Յովսէփ էֆ. Գավաֆեանի սեփական շոգենաւը ծախուելով՝ փոխարէնը պիտի յատկացուի պարտքերու։

ԴՕՕՖԷՐԱԹԻՎ անուն նպարեղէնաց վաճառատան մէջ պատահած կարգմըլխարդախութիւններու հետեւանքով, որոշուեր է փակել յառաջիկայ մայիսին յիշեալ վաճառատան Բերայի մասնաճիւղը։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Պերլինէն հեռաւեալը կը հաղորդէ «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ»ին —«Կ. Պոլսէն Վոլֆ գերման հեռագրական գործակալութեան հաղորդումին նայելով, Անատօլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան պայմանաժամը աւելի երկարաձգել տալու մասին, Օսմ. Կայս. կառավարութեան և Տէօյչէ Պանքի միջև փետր. 18ին համաձայնութիւն մը գոյացեր է։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.— Էրզրումի նահանգին Իսպերի ժողովը տասը տարուան բերդարգելութեան դատապարտեց Բասէն գաւառակին Թափուր նախորդ քարտուղար Մահմուտ Նէտիմ էֆէնտին. որ ամբաստանուած էր թէ արձանագրութեանց տետրակին մէջ թերթը փոխած եւ Ռուսիա գացող քըրիստոնեաներու թողած հողերէն 19 կըտորը կեղծարարութեամբ իր աներոջը և եղբօրը, ինչպէս նաև ուրիշներու անուան արձանագրած և ուրիշ զեղծումներ ալ գործած է։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ շէնքերու համար կազմուած քննիչ յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը մատուցած է ձեռնհաս պաշտօնատան։ Շէնքերու նորոգութիւնները երեք աստիճանի պիտի բաժնուին, տեղւոյն պահանջումներուն համեմատ, և պիտի սկսին ի մօտոյ ուրիշ յանձնաժողովի մը հսկողութեան ներքեւ, որ Սպարապետութեան, Համբոգատ շինութեանց նախարարութեան և Քաղաքապետութեան կողմէ անուանուած պաշտօնեաներէ պիտի բաղկանայ։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ կը հաղորդեն թէ Լոնտոնի Օսմ. դեսպան Մուզիւրիւս փաշա փետր. 19ին տեսակցութիւն մը ունեցեր է Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաունի հետ։

ԳՈՆԻԱՅԻ մէջ վերջերս հաստատուած Արուեստից վարժարանին ծախքերուն նպաստելու համար, Ներքին Գործոց նախարարութեան աղերսագիր մը մատուցուած է, որով արտօնութիւն կը խնդրուի տարեկան 6000 ոսկիի վիճակահանութիւն մը կազմակերպելու, ինչպէս եղած է Իզմիրի նահանգին մէջ։

ՕՍՄ. ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐԸ.—Պետական Խորհուրդը որոշած է որ օտար երկիրներու մէջ գտնուող օսմ. հիւպատոսները՝ կանոնագրին համաձայն շարժին, Օսմ. հպատակներու իրենց հայրենիքը վերադառնալուն եւ կամ անոնց դրամական ձեռնտուութիւններ ընելու ատեն։ Հակառակ պարագային, պատիժի պիտի ենթարկուին։

ԻՇԽԱՆ ՄԱՎՐՈՔՈՐՏԱՏՈՅԻ թողած հարստութիւնը, Աթէնքի թերթերուն նայելով, 16,000,000 ֆր. է։ Ոչ եւ է կտակ չէ գտնուած։ Այս պատճառաւ այդ հարստութիւնը պիտի բաժնուի հանգուցեալ իշխանին այրիին և իր երկու աղջիկներուն միջեւ։

—Կիրակի օր հոգեհանգստեան պաշտամունք կատարուեցաւ Բերայի Այ-Բանայիա եկեղեցւոյն մէջ, հանգուցեալ իշխան Մավրոքորտաթոյի հոգւոյն համար։

ԸՆԿԵՑԻԿ ՄԱՆՈՒԿ.— Կիրակի օր, կէս օրին ատենները Ղալաթիոյ առջեւ, ծովուն մէջէն վեց ամսուան նորածին մը գտնուած է. յայտնի չէ թէ ի՛նչ ազգէ է։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Մէկ քանի չարագործներ շաբաթ գիշեր կը յարձակին Չաթալճայի կողմը՝ Տայէ-Գասըն գիւղին բնակիչներէն Եանգոյի տունին վրայ մինչ Եանգօ և կինը կը քնանային, և կը սպառնան անոնց՝ իրենց տալ իրենց ունեցածը չունեցածը։ Եանգօ, վախէն, չարագործներուն կը յանձնէ 500 ղշ.ի զարդեղէն և կնոջը երկու արծաթեայ գօտիները։ Գողերը սակայն ասով չգոհանալով, կը վիրաւորեն Եանգօն և ապա կը փախչին։ Ցանցաւորները կը փնտռուին։

ԹԱՂՈՒԱԾ ԳԱՆՁ ՄԸ

Լաֆոնթէնի մէկ առակին վրայ չէ որ պիտի խօսինք, այն հանրածանօթ առակին՝ որուն մէջ կը պատմուի թէ ի՛նչպէս հողագործ մը, իր մօտալուտ մահը զգալով՝ իր տղաքները քովը կը կանչէ ու կ'իմացնէ անոնց որ արտին մէջ գանձ մը թաղուած կայ։ Երկրագործին տղաքը արտը ծայրէ ի ծայր կը փորեն, բայց բան մը չեն գտներ, և աւելի ետքը միայն կը հասկնան թէ գանձը՝ որուն ակնարկած էր իրենց հայրը՝ աշխատութիւնն էր՝ որ վերջը իր արդիւնքները պիտի տար։ Բայց հոս, խնդիրը իրաւցընէ՝ գանձի մը վրայ է, գանձի մը՝ որ հոգ չէ թէ թենեքէ մը շինուած ըլլայ, բաւական է որ մինչեւ բերանը ոսկիով ու արծաթով լեցուած ըլլայ ան։ Սկսինք ուրեմն։ Ատանի ոսկելից գանձ մը երեւան կ'ելլէ՝ Ֆաթէհի կողմը, հին տուներ ու գետիններ գնելով զանոնք մաս առ մաս ծախելու գործով զբաղող մուհաճիր Իսմայիլ՝ վերջերս մահլէլաթէէն գնած հին ապարանքի մը գետնին տակէն։ Արիֆ անուն մուհաճիր մը՝ մինչ կը փորէ այդ գետինը, հիմերու քարերուն մէջէն ոսկիով լեցուն թիթեղէ տուփի մը կը հանդիպի, և խելքը թռցնելով, առանց ի՛նչ ընելը գիտնալու, կը սկսի փախուստ տալ։ Քիչ մը ետքը սակայն խելքը գլուխը կուգայ նորէն և կը վերադառնայ՝ այս անգամ որմնադիր Վասիլն ալ հետը բերած։ Այս վերջինը 370 ոսկիի չափ գումար մը և ուրիշ շատ մը մէճիտիէններ և Մանրուքներ իրեն համար առնելէ ետքը՝ մնացածը Արիֆին կը թողու, պատուիրելով որ ո և է մէկուն թուլերանութիւն չընէ։ Արիֆ ալ իր կարգին մնացածը առնելով այս անգամ ա՛լ աւելի արագօրէն կը փախչի։ Մէկ քանի շաբաթ ետքը սակայն, տէրը, Իսմայիլ աղա, գործին կը տեղեկանայ, և Արիֆին օձիքէն բռնելով, կը յաջողի առնել 250 ոսկի, 50 մէճիտիէ, 500 ղշ.ի երկուքնոց և 20 հատ Մահմուտիէ ոսկի փրցնել։ Արիֆ կը խոստովանի թէեւ թէ 85 ոսկին ինք ծախսած է, բայց Իսմայիլ աղա աւելի բան մը չըսեր ու ատեն մը գործը գաղտնի կը մնայ։ Եւ սակայն դիպուածը իր քմահաճոյքովը մէջ կը մտնէ։ Արիֆ աղա անցեալները նամակ մը կը ստանայ որմնադիրէն, և զայն ուրիշին կը տանի կարդացնելու։ Եւ որովհետեւ նամակին մէջ գանձին մասին խօսուած էր, խնդիրը երեւան կ'ելնէ ուր ուրեմն, որուն ոստիկանութիւնը տեղեկանալով Իսմայիլն ու Արիֆը հարցաքննութեան կ'ենթարկէ։ Իսմայիլ յայտնելով թէ իրօք ինք առած է Արիֆին ձեռքէն դրամները, կ'ըսէ նաեւ թէ քանի որ գետինը իր սեփականութիւնն է, հետեւաբար և իրն են այդ ոսկիներն ալ։ Ելմտական նախարարութեան Պէյթիւլմալ խարէսին կողմէ եւս կը քննուի խնդիրը։ Հիմա որմնադիր Վասիլը կը փնտռուի, որ իր հետքը կորսնցնել տալու համար իր սրճարանի ընկերներէն Գօչոյի 6 ոսկի խոստանալով կեղծ նամակ գրել տուեր է։ Տունին նախկին տանտիրուհին եւս կը հարցաքննուի, որ հաւանականութիւն կը յայտնէ թէ՝ գանձը ասկէ 31 տարի առաջ իր ամուսնոյն կողմէ թաղուած ըլլայ։ Թաղուած գանձին ամբողջ գումարն է եղեր 1900 ոսկի։

Կարդալ Դ. երես Խաչատուրեան էֆ.ի պարի ծանուցումը։

ՕՍՄ. ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

Բ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Օսմ. կատակերգակ խումբին կողմէ կիրակի օրը տրուած ԹՈՒԲԻՆԷԼԻ ԱՑՐԻՆԵՐԸ անուն կատակերգութիւնը, ինչպէս գրեցինք արդէն, յուսացուածէն շատ աւելի յաջողութիւն գտաւ։ Օսմ. կատակերգակ Թատերախումբը այս իրիկուն, Շահզատէ պաշըի Օսմ. մեծ թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ սոյն կատակերգութիւնը Բ. անգամ ըլլալով։ Շաբթու մէջ, գիշեր մը, Բերա, Բըթի Շանի թաղապետական թատրոնին մէջ պիտի տայ իր Դ. ներկայացումը, ԹՈՒԲԻՆԷԼԻ ԱՑՐԻՆԵՐԸ, որ անընդհատ քրքիջներու քահքահներ կը խլէ։ Ցառաջիկայ կիրակի օր ցերեկոյթ, Բերա, Գոնգորտիայի թատրոնին մէջ, ԼԸ ԲԱՐՖԷՕՆ, կատակերգութիւն 3 արար և նոր զաւեշտ մը մէկ արար։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՇԱՆՐ ԱՂԷՏՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 23 փետր.—Բուլթուձի գիւղամբողջովին մոխիր դարձաւ հրդեհէ մը։ Բազմաթիւ անձեր վիրաւորուեցան։ 12 հոգի բոցերուն մէջ այրեցան։ 400 հոգի անպատսպար կը մնան։

—Աաժի (Ֆինլանտա) մէջ սառոյցը յանկարծ բաժնուելով, 250 ձկնորսներ սառնկոյտի վրայ բաց ծովը քշուեցան։ Ձկնորսները գտնելու համար շոգենաւեր ղրկուեցան, բայց մինչեւ հիմայ հետք մը չգտնուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Բուռն փոթորիկ մը կը տիրէ Միջերկրականի մէջ։ Նաւաբեկութիւններ տեղի ունեցեր են Քորսիքայի մօտ։

ՈՒՈՇԻՆԿԴԸՆ.— Երեսփ. Ժողովը ընդունեց ծայրայեղ տարրերու դէմ պատրաստուած օրինագիծը։

—Երէկ, զինուորական նոր վարժարանին հիմնարկէքին առթիւ, Նախագահ Րուզվէլտ իր խօսած ճառին մէջ, ըսաւ նաև թէ Մ. Նահանգները խաղաղութեան կը բաղձան ոչ թէ երկչոտութեամբ, այլ լաւ զինուած մարդու մը ինքնավստահութեամբ։ Մ. Նահանգները, դէպքերու ընթացքին մէջ, մեծ տէրութիւն մը եղան, որուն բանակը եւ նաւատորմիղը պէտք է կատարելագործուին խաղաղութեան միջոցին, որպէս զի կարենան իրենց պարտքը կատարել պատերազմի ատեն։

ԲԱՐԻԶ.—Այսօրուան ծերակուտական ընտրութիւններուն չորս արմատականներ ընտրուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պ. Չէմպըրլէն Բէյր-Թաունի մէջ կարեւոր ճառ մը խօսելով, ըսաւ թէ իր կեանքին ամէնէն մեծ երջանկութիւնը պիտի ըլլայ եթէ յաջողի իրականացնել Հարաւ. Աֆրիկէի սպիտակ ցեղերու միութիւնը։ (Տես Արտաքինները։ Մ. Խ.)։

ԱՑՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 23 փետր.— Վիլհէլմսհոֆէնի մէջ խոշոր լրտեսութիւն մը երեւան հանուեցաւ։

ՀՌՈՄ.—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ միայն գերմանական և իտալական տորմիղները վերադարձուցած են իրենց գրաւած Վենեզուէլեան նաւերը, և Անգլիացիները տակաւին չեն վերադարձուցած։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բացարձակապէս կը հերքուի այն զրոյցը թէ Բարեյոյսի գաղթավայրն ալ պիտի մասնակցի Թրանսվալի պատերազմական տուրքին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		32.24
Ամենէն բարձր գինը		32.38½
Երէկուան վար գինը		32.24
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	123.12½
Երէկուան բարձր գինը		125.25
» վար »		123.
Քարափ		» 496
Էժիպսիէն Քրէտի Ֆոնսիէ		» 266.25
Լորիում	Ֆր.	82.
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	30.
Պանք Նաս. Կրէտ.	Ֆր.	418.50
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	6.15
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	494
Թրանսվաալ	Ֆր.	144
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Մէճիտիէ արծաթ	ղշ.	108.06
Անգլիական ոսկի		110.04
Ֆրանսական ոսկի		87.24
Քրիմից		51.05
Բօլ		90.
Ռուպլի Թղթադրամ		8.62
Լոնտոն 3 ամիս		111.07½
Բարիզ		22.67½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 21 Փետր.	
Քրէտի Լիոնէ	1183.
Իտալ. Ռանթ	102.50
Օսմ. Մաքս	477
ՊԵՐԼԻՆ 21	
Ռուս. Երկթ.	132.50
Ռուպլի (100ր)	216.12
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.32
ԼՈՆՏՈՆ, 21	
Անգլ. գօնս.	92.69
Օսմ. Գոնս. սէրի B.	60.25
» » » C.	32.25
» » » D.	29.87
Պանք Օթթոման	14.12
Օսմանիէ	.—
Չէք Լոն.ի վրայ	25.370
ՎԻԷՆՆԱ 21	
Ռուս. Երկթ.	119.50
Օսմ. Րէժի	344.
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	240.

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Օր. Սիրանոյշ Ս. Գավուզճեանի ընդ՝ Պօղոս էֆ. Եալըզճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէյմէկ Օսմ. ոսկի նուիրած են հիւանդանոցիս՝ Տէր եւ Տիկին Երուանդ էֆ. Շիրինեան եւ Կարապետ էֆ. Եավրուեան։

* * *

Հանգուցեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի երկու Օսմ. ոսկի նուիրած է հիւանդանոցիս՝ Արսէն էֆ. Ֆէսլեան ի Գաղատիա։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՅՐԴ ՏԱՐԻ, ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Բաժանորդագրութիւն Թուրքիոյ համար 50 ղշ.—Արտասահման 12 ֆրք. Ստացանք 6րդ թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ։

Ո՞վ է առաջինն. Կ. Ստեփանեան. — Գրախօսական Լ. Քիքիշեան.— Լքուած տապանաքարեր (քերթ.) Վ.— Վերակենդանութիւն և Երկարակեցութիւն. Տրդ. Ռոմ.—Լրագրութեան դպրոց. Ց. Ալփիար.— Որդեսպան. (Վիպակ) ԳԵկ.— Քրոնիկ մեր աշխարհիկ կեանքէն, Քրիզանթեմ.—Ջլրաքաղ։

Կ. Պոլսոյ մէջ ձեռքէ կը ծախուի և կեդրոնատեղին է ՆՇԱՆ ԷՖ. ՕԶԱՆԵԱՆԻ Խանութը Պահճէ Գաբու թիւ 59։ Կը գտնուի նաև ինչպէս Բերայի, նոյնպէս եւ բոլոր լրագրավաճառներու և ծխավաճառներու խանութները։

Հատը 40 փարա։

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ճշդելու համար թէ գիշեր ատեն տպարանիս մէջ ո՞րչափ թերթ կը տըպուի, ո՞րչափը կը սպառի, և յետոյ ո՞րչափ թիւ մեզի կը դարձուի, որոշած ենք «Սուրհանդակ»ի իւրաքանչիւր թիւին վրայ յատուկ կնիք մը զարնել։ Ուստի թէ՝ Պոլսոյ եւ թէ գաւառի բոլոր ընթերցողներէն կը խնդրենք որ եթէ այսուհետեւ իրենց ստացած «Սուրհանդակ»ի թիւերուն մէջ առանց կնիքի սեւէ օրինակ մը գտնուի, հաճին ղրկել ուղղակի Թերթիս տնօրէնութեան և մէկ թիւի համար պիտի ստանան մէկ ամսուան «Սուրհանդակ»։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ

Շերամաբուծական հակողներու ընտրութեան համար, անցեալ հոկտ. 28ին (Ռ. Ն.) Երկրագործական Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ բացուած մրցումին մէջ 12 պաշտօնեաներ ընդունուած էին. Արդ, Օսմ. Հանր. Պարտուց ընդհ. տնօրէնութիւնը անբաւական գտնելով այս թիւը, կը ծանուցանէ չահագրգռուողներու թէ՝ չերամի հունտերու պատրաստութեան և վաճառման մասին գոյութիւն ունեցող և Կայս. Իրատէով վաւերացուած 1318 մայիս 12ի կանոնագրին Ա. յօդուածին երրորդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, Կ. Պոլսոյ մէջ նոր մրցում մը պիտի բացուի, որուն պիտի կրնան մասնակցիլ մասնագէտ գործակալներ որոնք, քննութենէ ետքը, գաւառներու մէջ չերամաբուծութեան հսկող պիտի անուանուին, և պիտի զբաղին նաև մասնաւորապէս քօնթրօլ ի գործ դնելով չերամի հունտերու պատրաստութեան և չերամ հասցունելուն վրայ։

Վերոյիշեալ մասնագէտ-գործակալները, որոնց թիւը պէտքին կախում պիտի ունենայ, պիտի ստանան 600 ղշ.ի ամսաթոշակ մը, ինչպէս նաև իրենց փոխադրութեան ծախքերը։ Ընտրելիները պարտին ի ձեռին ունենալ Օսմ. Կայսրութեան երկրագործական վարժարաններէն մէկուն և կամ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանին կողմէ տրուած վկայական մը, և պէտք է քննութիւններ տան, ընդհանրապէս հունտերու պատրաստութեան և չերամներու բուծման տեսական և գործնական եղանակներուն, ինչպէս նաև թթաստաններ հասցնելու և թթենիներու ենթարկուած հիւանդութեանց վերաբերեալ խնդիրներու մասին։ Մրցումի մասնակցողներէն անոնք որ գոհացուցիչ քննութենէ մը ետքը ընդունուին, պարտաւոր պիտի ըլլան կատարելու բոլոր վերոյիշեալ պաշտօնները՝ ո՛ւր որ ղրկուին։ Փափաքողները պէտք է իրենց խնդրագիրը՝ իրենց ունեցած վկայականին հետ՝ ուղղեն Հանր. Պարտուց Վարչութեան ընդհ. տնօրէնութեան, ի Կ. Պոլիս, ուր պարաին գտնուիլ, 1903 փետր. 15128ին, որ ատեն տեղի պիտի ունենան քննութիւնները։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

3/16 փետր. 1903)1318 6—3

* * *

ԱԶԴ.— 1903 մարտ ամսուան, այն է ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին մասնավճարի պայմանաժամը մօտենալուն հետեւանօք, Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պոլսոյ և արուարձաններու մէջ ոգելից ըմպելեաց վաճառումովը զբաղողներուն թէ, կանոնագրին 12րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, պէտք է ներկայ փետրուար ամսոյ միջոցին ներկայանան ոգելից ըմպելեաց Պոլսոյ տեսչութեան, որ կը գտնուի Զէնդանի նոր չէնքին վերի յարկը, ստանալու համար իրենց արտօնագիրը, համաձայն նոյն կանոնագրին 10րդ յօդուածին։

Անոնք որ մինչեւ յառաջիկայ մարտ 1 վերոյիշեալ տեսչութեան չեն ներկայանար, օրինական պատիժի պիտի ենթարկուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

3/16 Փետր. 1903 10—4

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ. — Թէմէթէքիի Օսմ. Բրիօրիթէ 4% Թուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ, Օսմ. Պանքային Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ պիտի սկսի վճարումը նոյն Թուղթերուն Թիւ 20 կտրօնին, որուն պայմանաժամը այդ Թընականին կ՚աւարտի, ինչպէս նաև նոյն փոխառութեան պարտաթուղթերուն յունիվար 1/14ի վիճակահանութեան մէջ ամօրթի չահող Թիւերուն։

Այս կտրօններուն և Թուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան Թը ւահամարեալ պորտըրօներ, ստացագիր մը պիտի յանձնուի, որ իրենց յանձնըւելու Թուականէն 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Ղալաթիա Օսմ. Պանքային սնտուկը։ 6—4

11 Փետր. 1903 Կ. Պոլիս

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ"Ի ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

կը տպուին ամէն տեսակ

ՏԱՃԿԵՐԷՆ, ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵԼՆ.

ԳԻՐՔԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՀԱԶԴՆԵՐ ՆԱՄԱԿԻ ԳԼՈՒԽՆԵՐ

ԵՒ

ԶԱՆԱԶԱՆ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

կես օրէն վերջ, բերբը առաւօտները եկելուն համար

ԿՈՒԶԷ-Ք

Լաւագոյն պարոդ մը ըլլալ չատ քիչ ժամանակի մէջ ու նոյն իսկ մէկ ամբողջ օրուան մէջ սովրիլ, խիստ դիւրուսոյց մեթոտի ու մասնաւոր դասախօսութեան միակ պայմաններով։

ԽԱՉԻԿ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՐԻ

ԴԻՄԵԼ ԲԵՐԱՅԻ ԿՈՂՄԸ Կալաթա-Սարայ, Երիսթաքի խանի, Սիդէ տը Բերաի դրան մէջ սափրիչ Միսսիւ Ա. Հիլի խանութը։

ՊՈԼՍՈՅ ԿՈՂՄԸ՝ Մեծ Շուկայ, Դալփաքճըլար դուռը, ֆէսճի Սեպուհ աղայի խանութը։ 10—3

ՀԱՄԻՏԻՅԷ ՖԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ֆէրիքէօյի մէջ, մեր հաստատած ֆէսի գործարանին արտադրած ֆէսերը չատ գեղեցիկ են, և երբ թրջուին, առանց կրակի չորցուելով, բոլորովին նոր երեւոյթ մը կը ստանան։ Մեր նպատակը արդէն սապէս կրնանք ամփոփել.— Մրցիլ արտասահմանէն եկած ֆէսերուն հետ՝ չափազանց աժան ծախելով, մեր գործարանը յառաջ տանիլ, և այս ա... մաններուն մէջ քիչ չահով գոհ ըլլալ։ Համիտիէ ֆէսի վաճառման կեդրոնատեղին է.—

Պոլիս, Պանչէգաբու, Թրամվէյի ճատտեն, 21 թիւ խանութը։

Գործարանս սոյն վաճառատունէն զատ, Կ. Պոլսոյ մէջ ուրիչ վաճառատուն չունի։ Մեր յարգոյ յաճախորդները յիչեալ վաճառատան մէջ կրնան գտնել ամէն ատեն իրենց ճաչակին համեմատ չատ գեղեցիկ ֆէսեր, որոնք հետեւեալ գիներով կը վաճառուին։ Ասկէ առաջ 13 ղրչ.ի ծախուած մէջը աբլազով ֆէսերը $8^1/_2$ ղշ.ի։ — 10 ղրչ.ի ծախուած մէջը կրկնակ ֆէսլինները՝ 7 ղշ.ի,—8 ղշ.ի ծախուած մէջը խսիրով ֆէսերը՝ $5^1/_2$ ղշ.ի։—5 ղշ.ի ծախուած մէջը տիպէքով ծածկուած ֆէսերը՝ 4 ղշ.ի։ Անոնք որ Համիտիէ ֆէսի գործարանին ֆէսերէն հատ մը առնելով գործածեն, մէկ կողմէն արտասահմանի ֆէսերը առնելով չաբաթը 2-3 անգամ կաղապարել տալու ձանձրոյթէն և աւելորդ ծախքէն կ՚ազատին, և միւս կողմէ ալ գեղեցիկ ու դիմացկուն ֆէսեր գործածելու առիթը կ՚ունենան։

Անոնք որ կը փափաքին Պոլսոյ մէջ զանազան տեղեր խանութներ բանալով մեր ֆէսերը վաճառել, պէտք է դիմեն Պէօյիւք Եէնի խան, Թիւ 37-38 սենեակները, վաճառականութեամբ զբաղող Նազարէթ և Միհրան Մուրատեան եղբայրներուն, որոնք գործարանիս առեւտրական գործերով կը զբաղին։

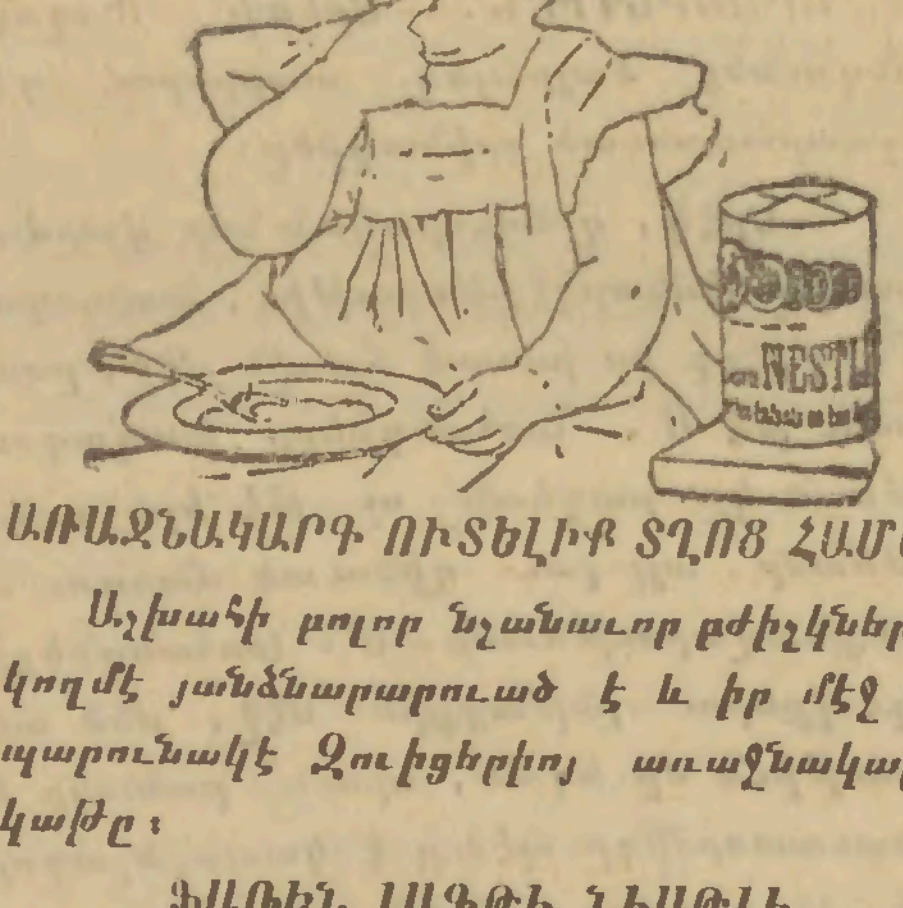
Համիտիէ ֆէսի գործարանը՝ Օսմ. կառավարութեան բոլոր քաղաքներուն և գաւառներուն մէջ գործակալներու և յաճախորդներու պէտք ունենալով, 27 ղշ.նոց Թղթադրոշմ ղրկողներուն անմիջապէս 5 ֆէս և գործարանիս վաճառման կանոնները պարունակող ցանկը պիտի ղրկուին։

Մեր հասցէին եկած նամակներուն պատասխանները անմիջապէս կը ղրկուին։ Թէ՛ Կ. Պոլսէ և Թէ Օսմ. Կառավարութեան ամէն կողմերէն առնըւած յանձնարարութիւնները մէկ տեսակին վրայ 50 հատէն պակաս չեն ընդունուիր։

Կ. Պոլսոյ մէջ ալ փոքրաքանակ ապրանք ծախող վաճառատունս 1էն մինչեւ 20 հատ կրնայ ծախել։

90-10

FARINE LACTÉE NESTLÉ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՈՒՏԵԼԻՔ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ

Աչխարհի բոլոր նչանաւոր բժիչկներու կողմէ յանձնարարուած է և իր մէջ կը պարունակէ Զուիցերիոյ առաջնակարգ կաթը։

ՖԱՐԻՆ ԼԱԳԹԷ ՆԷՍԹԼԷ
ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՈՒՏԵԼԻՔ

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ Է. ՀԷՆՆԻ

24—3

Վ ԱՐԶՈՒ Ս ԵՆԵԱԿՆԵՐ

Պոլիս, Պապը Ալի պողոտային վրայ 20 Թիւ, «Սուրհանդակ»ի տպարանին մէջ տրամադրելի կան 3 սենեակ և մէկ սուֆա, որոնք չատ լաւ կը յարմարին բժիչկ, փաստաբան, ատամնաբոյժ, յանձնակատար ևլն. անձերու իբրեւ գործատեղի։ Վարձել փափաքողները խէտք է դիմեն Թերթիս տնօրէնութեան։

ՀԱԶԸՐԵՒՈՐ ՏԱՐԻՆԵՐ

Ա. Նոր գիւտի Օրուան հետ համեմատելով խիստ քիչ կարեւորութիւն մը ունին. Խօզատանձ (սրբանս) և արեան տկարութիւն և միւս արեան քէչութեան հետեւանքները, որոնք մարմնոյ տկարութեան նչանները են, այս պիսի աղետները գործնական և բժչկող դեղ մը կրնայ միայն ամենակարեւոր և ամենաօգտակար բան մը համարուիլ։ Ակնաւոր հիմայ աչխարհիս մէջ կայ դեղ մը բոլոր այն ախտերու դէմ

Շիչերու վրայ ասոր ապրանքանիչ բուլ պէտք է։
23

SCOTT'S EMULSION

որ Աւեդական մծնոյրատի մէջ գտնուած փոշիները չորցնելուն պէս, նոյն հիւանդութիւնները կը բժչկէ։

ԸՍԿՕԹԻ ԲՈՒԴԸՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

Նաև մարդկային մարմինը չրջապատած բոլոր ախտերը հեռու կը վընէ։

ԸՍԿՕԹԻ ԲՈՒԴԸՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

Արեան տկարութիւն ունեցող տղոց կեանքը կը փրկէ։

Բոլոր դեղագործները և դեղավաճառները կը ծախեն։

Ի Ո Ւ Ն Ի Օ Ն

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829ԻՆ Ի ՓԱՐԻԶ
ՎԱՆՏՈՄԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻՒ 9 ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	252 միլիոն ֆրք.
1900ին գանձուած ապահովագին	21 » »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107 » »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19 միլիառ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	120 միլիոն ֆրք.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260 » »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	153 » »
1900ին գանձուած ապահովագին	17 » »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ՚ընէ Թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ՚ընէ Արեւելքի համար մասնաւոր եւ չքնաղ սակացոյցերով։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Արեւելքի ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Օսմ. Պանքային դիմացը.

ԱՆԳԻՐԸ

Ու եղաւ որ հարցուի թէ ինչու Ս. Սարգիս աղջիկ գողցող և պարթեւ Ս. Հայրապետը Մենծ-Պապուկ կ՚ըլլան, և Ս. Վարդանանցին այգուց կ՚ըլլայ,— Ըսէք Նորջհրատարակուած Անգիր Դրպրութեան Բ. հատորի Դ. տեարին մէջ գրուած է։

Գին ամբողջովին՝ 25 ղշ.։
Քառամեան՝ 10 ղշ.։

Դիմել Պաղտատլեան գրատուն, Սուլթան-Համամ Թիւ 14։ 3—2

ԼԱ ԿԱՐՏԻԷՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

26 ԱՎԸՆԻՒ ՏԸ Լ՚ՕՊԷՐԱ ՓԱՐԻԶ

Շատ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով կ՚ապահովագրէ տուներ խաներ, մթերանոցներ, գործարաններ ևլն. ևլն., ինչպէս նաև անոնց մէջ գտնուած ապրանքները և կարասիները՝ Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և Թէ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ.

Արագ եւ կանոնաւոր վճարումներ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆ

ԷՐՆԷՍԴ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ, 67

Գոհացուցիչ քօմիսիօններ կը տրուին ծանօթ միջնորդներու։ Տնօրէնը գործակալներ կուզէ այն քաղաքներուն մէջ ուր ներկայացուցիչ չունի։ Լաւ յանձնարարագրեր կը պահանջուին։ 52—24

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ, Թոփալեան խան

Թոփալեան խանի յիչեալ մեծ վաճառատունը որ հանդերձեղէնաց վաճառատուններուն էն հինը և էն նչանաւորն եղած է, քնաւ իր անունը և տեղը փոխած չէ, և իր տէրը, Գ. Էրմէնեան վաճառատան գործառնութեանց մէջ ա՛լ աւելի կանոնաւորութիւն մտցուցած է։

Կը ծանուցուի յաճախորդներուն թէ Թոփալեան խանի չրջակաները զանազան անուններով և վերջերս բացուած հանդերձեղէնաց վաճառատուները Գ. Էրմէնեան և Ընկ. վաճառատուներուն հետ ո և է յարաբերութիւն և կապակցութիւն չունին։ Հետեւաբար յաճախորդները կը հրաւիրուին դիմել Թոփալեան խանի վաճառատունը։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

ԹԷՅ, խնայողական նախաճաչ
ԹԷՅ, սննդարար
ԹԷՅ, մարսողական
ԹԷՅ, առողջապահիկ

Մեր վաճառատան ստէպ ստէպ կը հասնին Հնդկաստանի, Սէյլանի, Չինի և Ճավայի ընտրելագոյն ագարակներէ

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ՚սպառին։ Այս անգամ հասած և համեղէք լաւագոյն Թէյեր չատ գոհացուցիչ գնելով կը վաճառուին. տուներու մէջ գործածելու ԹԷՅԵՐ չատ խնամով զատուած են որոնք գոհ կը Թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱՐԻՍՏԻԴ ԱԼԷՄԵԱՆԻ վաճառատունը Թահմիզ փողոց, Թիւ 49 Կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւններ կ՚ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 104—28

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ և չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ, Թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամլամաեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աչխատին, պիտի ջանան իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն արժանալ և իրենց նչանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշգապահութիւն և աժան ծախել շատ ծախելու համար, ինչ որ աւկէ առաջ Արտակ Մօսիկեանի ուխտն էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետաձեւող մը միշտ ներկայ է և պաչտօն ունի հսկել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձեղէնաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինն և յիչել թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօգնութեամբ հիմնուած է, «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ Թիւ 2 ղրուչ, սակարկութիւն չկայ։

Ս Ի Ն Կ Է Ր

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աչխարհիս ամէն կողմըտարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօչկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

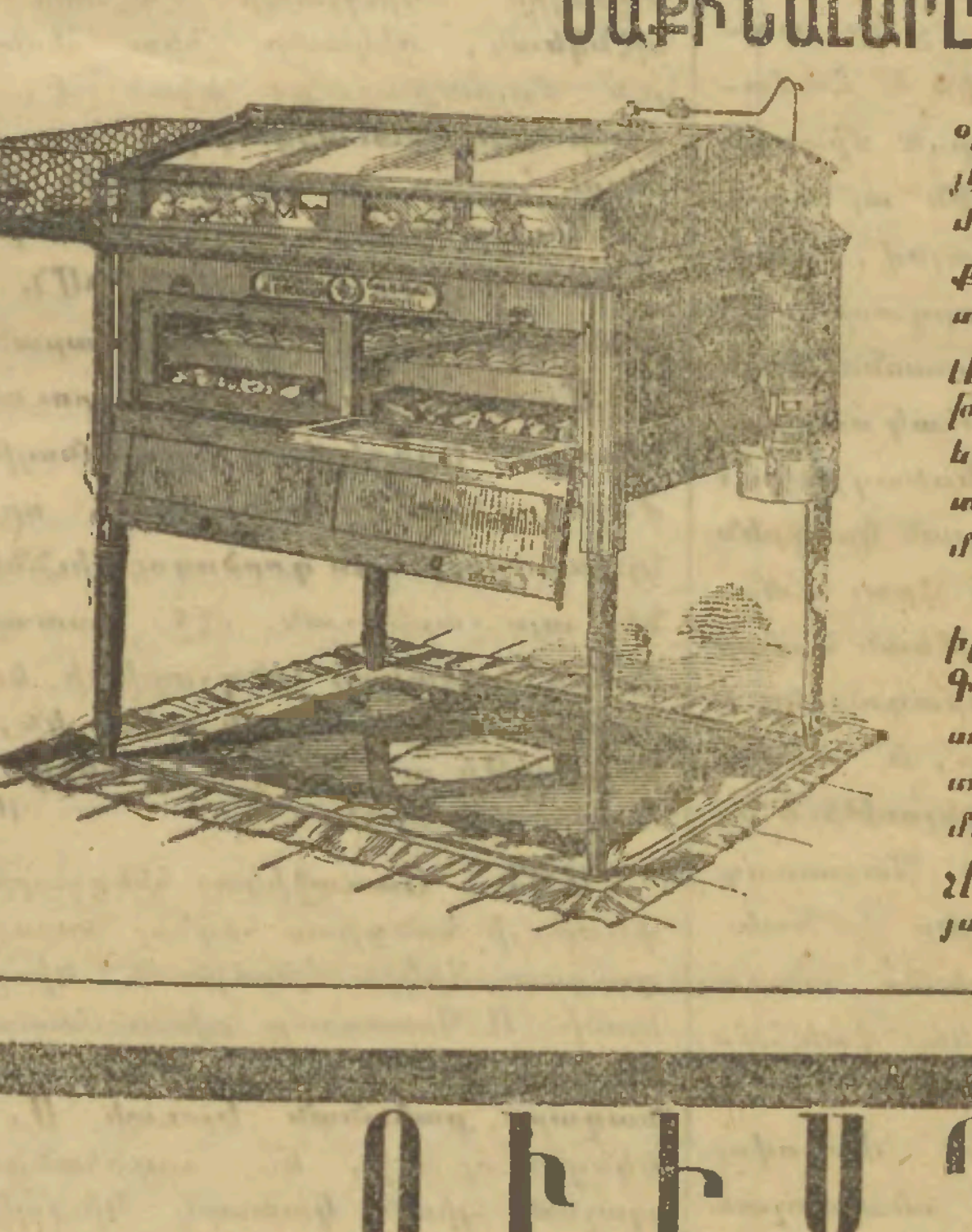
Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

ԲԵՐԱ	Շիտակ Ճամբայ, Գօն-Մարչէի դիմաց Թիւ 343 և 343կրկին.
	Շիտակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ	Սինկէր խան Թիւնէլին եաեւ։
	Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ	Սուլթան Համամ Թիւ 2։
	Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ	Չարշը Պոյու Թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 34, կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեղծիքէն զգուչանալու համար վերի նչանին ուշադրութիւն ընելու է։

ԱՄԵՐԻԳԱՆԸՆ ՔՕԼՕՉԳԱ ՉԸԳԱՐՄԱԳ INCUBATOR ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ

Գօլօչքա չըգարմաղա մախսուս օլան իչպու մաքինալար չիմտիյէ գատար կէօրիւնէն պունլարա միւմասիլ ալէթլէրին էն միւքէմմէլի օլտուղլարը պաչանաէթինամէ Թաստիգ օլունմուշտուր։ Մէզքիւր մաքինալար մուխթելիֆ գըթալարտա օլուպ 50 եախօտ 100, 200 վէ եախօտ տահա զիյատէ միգտարտա եումուրթալարը իսթիապ իտէրլէր։ Իչպու գօլօչքա մաքինալարը իյէ սաիր էաէվաթը գրաիյէ Գալաթատա Մահմուտիյէ ճատտեսինտէ 57 նումէրօլը Թ. Մօտովաք վէ չիւրէքեասընըն Ամիրիգա էմթաա գումբանեասը չիւպէսինտէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա տըր։

Ո Ւ Է Ս Դ Ը Ր Ն

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հօսմանեան Ծանօթ ֆրանս. և քեղ. Ընկերութեանց վճարել դրամ. ը 100,000ը աւելի։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ՚ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Պոլիս, Պահճէ Գաբու Անանիատի խան Թիւ 20, 21, 22

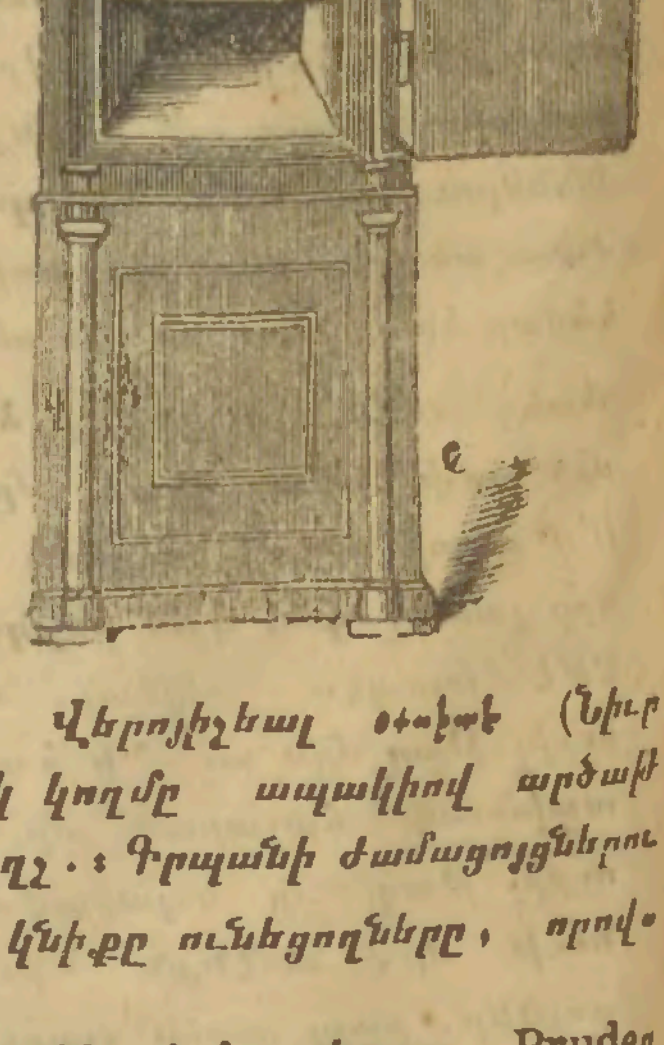
Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

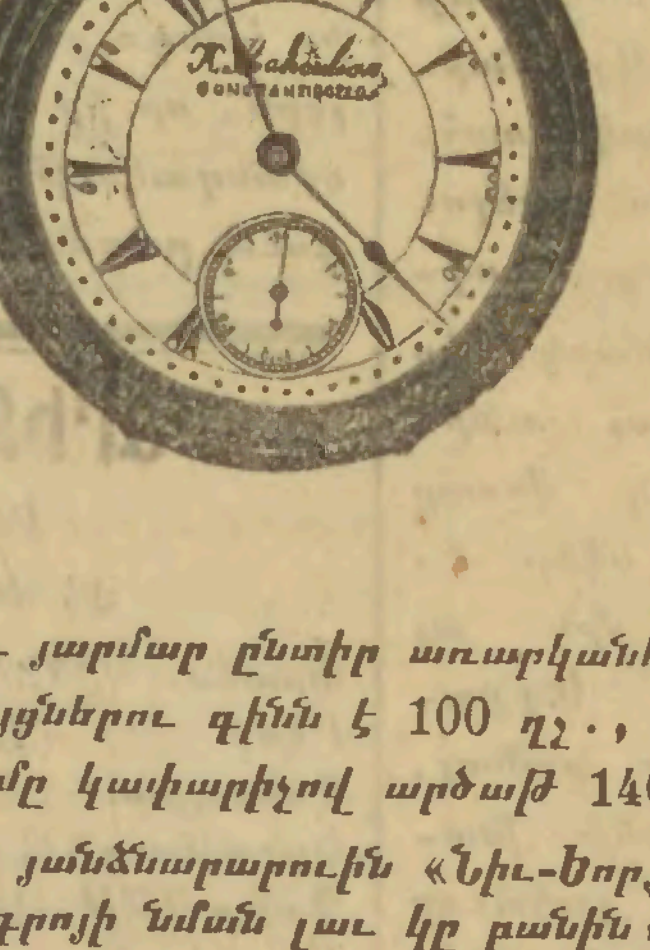
ԾԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսդըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաչխաւորութիւն մը կ՚ընծայէ իր մրցակցած վրայ։

Գ. ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍԻՐՔԷՃԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ՊՈՂՈՏԱՅԻՆ ՎՐԱՅ ԹԻՒ 24 ՔԷՕՐՓԻՒԼԻՒ ԽԱՆԻՆ ՏԱԿԸ

ՀԱՆՄՐՑԵԼԻ ԵՒ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Մեր այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին Եւրոպայի ամենէն նչանաւոր գործարաններէն բերուած գրպանի ընտիր ժամացոյցներ՝ ոսկի է, արծաթէ, օքսիտ և նիքելէ, ինչպէս նաև սեղանի վրայ դրուելիք և պատի ժամացոյցներ, որոնք կրնան լարուիլ 24 ժամը, չաբաթը կամ 15 օրը անգամ մը։ Կը գտնուին ոսկի, արծաթ չղթաներ, ապարանջաններ, օղեր, և նուէր տրուելու յարմար ընտիր առարկաներ։ Վերոյիչեալ օքսիտ (Նիւ Եորք կնիքով) ժամացոյցներու գինն է 100 ղշ., մէկ կողմը ապակիով արծաթ 132 ղշ., և երկու կողմը կափարիչով արծաթ 140 ղշ.։ Գրպանի ժամացոյցներու մէջ մասնաւորապէս կը յանձնարարուին «Նիւ-Եորք» կնիքը ունեցողները, որովհետեւ ասոնք քրօնօմեդրոյի նման լաւ կը բանին։

Այն դրամարկղը որուն պատկերը կ՚երեւայ, Վիեննայի հռչակաւոր Bruder Hesky գործարանին կը պատկանի. ուչադրութիւն ընելու է այդ կնիքին գոյութեանը կեղծ է։ Այս վիեննականներէն զատ վաճառատանս մէջ կը գտնուին բնակարաններու յատուկ անգլ. ընտիր և չատ դիմացկուն դրամարկղներ ալ, որոնց գինն է $3^1/_2$ Օսմ. ոսկի միայն. գաւառներէն եղած ապսպրանքները մեծ խնամով և փութով կը գործադրուին։ 72—41

Քիլօնոց — Վիեննական դրամարկղներու գիներն են

Քիլօնոց				
170 մէկ կղպանքով	6 Օսմ. ոսկի	332 քիլոնոց երեք կղպանքով	10 Օսմ. ոսկի
170 երկու »	7 » »	400 » » »	12 » »
250 » »	8 » »	500 » » »	14 » »